

Framtidens hälso-och sjukvård

Bättre insikt och större inflytande i din vård

Förebyggande som stöttar goda levnadsvanor

Digitala hjälpmedel på dina villkor

Rätt resurs till dina behov

Fyra sätt att möta dina behov av framtidens hälso- och sjukvård

- **Bättre insikt och större inflytande i din vård.** Det kommer att ske på många sätt bland annat genom möjligheten att läsa journalen via nätet.
- **Förebyggande som stöttar goda levnadsvanor.** Detta kan exempelvis förbättra en stor del av sjukligheten i kroniska sjukdomar. Motiverande samtal är ett exempel på en hälsofrämjande insats som används idag.
- **Digitala hjälpmedel på dina villkor.** Det innebär ökade möjligheter att tillhandahålla god vård på nya sätt. Det kan exempelvis vara att möta vårdpersonal via datorn i hemmet.
- **Rätt resurs till dina behov.** Denna långsiktiga plan, som utgår från var värmlänningarna bor och vilka sjukdomar som befolkningen har, samt till ny medicinsk teknik och IT-lösningar, ska ge oss förutsättningar att använda landstingets resurser på bästa sätt.

Landstinget i Värmland står både inför stora möjligheter och utmaningar när vi blickar in i framtiden. Fram till år 2030 kommer åldersstrukturen i Värmland att förändras. De äldre åldersgrupperna ökar, medan den arbetsföra befolkningen förväntas minska. Detta leder till ett minskat rekryteringsunderlag och en minskad skatteintäkt.

Möjligheterna att utveckla hälso- och sjukvården har samtidigt aldrig varit så stora som nu. Ny medicinsk teknik, IT-lösningar och patienternas ökade kunskap om sjukdomar gör att landstinget har en möjlighet att vårda patienterna på ett helt nytt sätt.

Med denna bakgrund finns en utvecklingsplan för framtida hälso- och sjukvård. Planen utgår från patientens behov, och har ett långsiktigt perspektiv, fram till år 2030.

Utgångspunkterna är: Var bor värmlänningarna 2030? Vilka sjukdomar har befolkningen? Och hur vill värmlänningarna ha sin hälso- och sjukvård i framtiden?

Värmlänningarnas hälsa 2030

De prognoser som har tagits fram under arbetet med utvecklingsplanen visar en ökning av de stora folksjukdomarna diabetes, hjärtsjukdom, KOL, stroke och högt blodtryck. Höftfraktur, bröstcancer, prostatacancer och andelen multistjuka förväntas också öka i hela länet fram till år 2030. Psykisk ohälsa går inte att prognosticera men vi ser att den är störst i åldrarna upp till 25 men därefter avtar den för att öka i de äldre åldersgrupperna.

Utvecklingsplanen bygger på fyra områden med insatser för att möta framtidens utmaningar. Dessa är hälsofrämjande och förebyggande insatser, utvecklad e-hälsa, utvecklade och utvecklande arbetsätt och etablering av flexibla vårdnivåer.

Hälsofrämjande och förebyggande insatser

Idag går 80–85 procent av hälso- och sjukvårdsresurserna till vård och behandling av kroniska sjukdomar. Förebyggande insatser som stöttar goda levnadsvanor kan förebygga eller förbättra 90 procent av sjukligheten i kroniska sjukdomar. Ett sätt att använda hälso- och sjukvårdens resurser på bästa sätt är därför att arbeta förebyggande för att skjuta upp insjuknandet eller helt slippa sjukdomar. Motiverande samtal är ett exempel på en hälsofrämjande insats som används idag.

E-hälsa

Utvecklingen av e-hälsa drivs dels av patientens förväntan på att möta vården på ett mer tillgängligt och enkelt sätt, dels av vårdens krav på att förbättra och effektivisera för att kunna möta patienterna på ett bättre sätt.

Landstinget i Värmland följer den nationella utvecklingen och skapar e-hälsotjänster för att tillhandahålla god vård på nya sätt.

Redan idag erbjuds webbtidbokning, digitala möten och 2016 lanseras journalen på nätet. I framtiden finns möjlighet för patienten att möta sin läkare digitalt via datorn i hemmet,

sända in sina mätvärden eller bild på hudförändringar till sin läkare digitalt. Möjligheterna med e-hälsa är oändliga.

Utvecklade och utvecklande arbetsätt

Vårdens utmaningar kräver en mängd olika insatser där flexibla arbetsätt och metoder är en viktig del. Landstinget ska ha ett fortsatt fokus på vårdens processer, vilket handlar om att titta på patientens behov och att se hälso- och sjukvården som ett system – patientens bästa väg genom vården. Även samverkan mellan landsting, kommuner och andra myndigheter behöver utvecklas.

Idag och i framtiden är det viktigt att rätt yrkesgrupp utför rätt arbetsuppgifter. Studier visar att både läkare och sjuksköterskor ofta utför arbetsuppgifter som någon annan yrkesgrupp kan göra. Arbetsväxling är ett utvecklingsområde för effektivare användning av dessa yrkesgruppers tid. Ett annat område är vårdnära service som innebär att servicepersonal utför arbetsuppgifter som vårdpersonal gör.

I all utveckling är det av vikt att inhämta kunskap från dem som vet mest om sitt sjukdomstillstånd – patienter och närstående.

Flexibla vårdnivåer och utbudspunkter

Utvecklingsplanen innehåller fem flexibla vårdnivåer med olika tjänsteinnehåll. Vilka kompetenser som finns inom de olika vårdnivåerna utgår alltid ifrån befolkningens behov. Befolkningen i ett område kan exempelvis komma att ha ett större behov av geriatrisk kompetens än befolkningen i ett annat område.

Vårdnivåerna ska inte förväxlas med en fysisk byggnad eller organisatorisk enhet utan vilken vård som behöver finnas i ett område.

Vårdnivå 1

Vårdnivå 1 är en flexibel nivå, som samverkar tätt med andra huvudmän, nära patienten. Vårdnivån kan med fördel dela lokaler med exempelvis vårdboenden eller andra aktörer som befinner sig där folk bor och vistas.

Vårdnivån erbjuder bland annat uppföljning av kroniska sjukdomar, vaccination, provtagning och vissa snabba analyser.

Vårdnivån erbjuder även alltid virtuella vådrum med utrustning för digitala möten med andra specialiteter. Distriktssköterska och fysioterapeut finns på plats vardagar efter behov. Vårdnivån är kopplad till vårdnivå 2 som erbjuder fler tjänster.

Vårdnivå 2

Förutom utbudet i vårdnivå 1 erbjuds både akut och planerad allmänmedicinsk mottagning, samtals- och barnmorskemottagningar, barnvårdscentral och primärvårdsrehabilitering. Även andra specialiteter kan ha mottagning här, både fysiskt och digitalt. Vård erbjuds vardagar samt kvällar och helger efter befolkningens behov.

Vårdnivå 3

Förutom utbudet i vårdnivå 1 och 2 erbjuds även allmänmedicinsk akutmottagning dagtid och kvällar på vardagar och helger. Här finns

även vårdplatser för observation, utredning, behandling och rehabilitering av patienter som inte har behov av akutsjukhusets resurser.

Vårdnivå 4

Denna vårdnivå erbjuder samma tjänster som i nivå 1–3, samt en dygnet-runt-öppen akutmottagning med medicinska och opererande specialiteter med tillhörande vårdplatser. Vårdnivån kan också innehålla någon av typ av nischning med länsansvar.

Vårdnivå 5

Vårdnivån innehåller länsresurser för specialiserad diagnostik och behandling, liksom förlossningsvård. Här finns de vårdplatser i länet som kräver medicinsk kompetens och akutberedskap inom andra specialiteter än på nivå 4, samt intensivvård.

Nivåstrukturering

För att ge patientsäker vård behöver viss behandling, framför allt operationer, utföras på vårdenheter som frekvent utför dessa behandlingar, i eller utanför länet. Studier visar att risken för att orsaka en vårdskada är 42 procent lägre om vårdutföraren ofta genomför behandlingen.

Vårt landsting behöver vara flexibelt och kontinuerligt titta på frekvensen av komplexa vårdbehandlingar per vårdutförare för att avgöra om behandlingen ska koncentreras till andra delar av länet eller landet.